

21.09.2022

Olje- og energidepartementet
Ref.: 22/960**Nasdaqs svar på høring av NOU 2022: 6 «Nett i tide – om utvikling av strømmettet»**

Nasdaq er positive til tiltak som kan redusere tiden for utbygging av nye nettanlegg. Dessverre ser Nasdaq at utvalget anbefaler at Statnett utreder flere budområder og at budområde-inndeling kan brukes for perioder med kortvarige flaskehalser. Nasdaq mener at for alle eventuelle endringer av budområdeinndeling må effekter på sikringsmarkedet også vurderes og tillegges betydelig vekt, da sikringsmarkedet er viktig for å få gjennomført investeringer i kraftproduksjon.

Nasdaq støtter tilnærmingen om å finne en samfunnsøkonomisk optimal struktur på budområder, men ser at utvalget ikke har nevnt effekter på sikringsmarkedet med ett ord i deres vurderinger. I etterkant av publisering har det også kommet frem at virkninger på sikringsmarkedet er fullstendig ignorert av utvalget¹. Utvalget nevner at «virkninger for markedet bør inngå i vurderingen», men ser ikke at sikringsmarkedene er et nødvendig verktøy for en effektiv markedsstruktur og få gjennomført nødvendige investeringer i økt produksjon.

Et ensrettet fokus på det fysiske markedet er tilsynelatende praksis hos systemoperatøren ved disse vurderingene i dag. Om systemansvarlig gjorde en helhetlig vurdering av markedsvirkningene tror vi et design med færre, eller i det minste statiske, budområder vil gi en mer effektiv markedsstruktur. Ved en ren samfunnsøkonomisk simulering av budområdedeling vil det å stille et sidevilkår om at prisene skal være like i et større geografisk område normalt gi en lavere samfunnsøkonomisk effektivitet. Flere budområder vil normalt øke sikringskostnadene grunnet dårligere likviditet, men når effekt på sikringshandel ikke blir hensyntatt i de samfunnsøkonomiske modellene blir den beregnede gevinsten av små budområder for høy. De økte sikringskostnadene kan samtidig hindre at ellers samfunnsøkonomisk lønnsomme prosjekter blir realisert.

I Statnetts retningslinjer² til Forskrift om systemansvar i kraftsystemet § 5³, heter det allerede at alle vurderinger av budområdeinndeling skal vurderes med hensyn til markedseffektivitet, markedslivlighet og prissignalenes treffsikkerhet og robusthet. At norske budområder nå er koblet fra systemprisen, som var ment å samle likviditet i hele Norden for å skape et effektivt marked, viser at systemansvarliges vurderinger i for liten grad hensyntar effekter på sikringsmarkedet. som er det naturlige markedet for å vurdere «... prissignalenes treffsikkerhet og robusthet.»

Vi ber derfor om at Olje- og energidepartementet er oppmerksom på budområdenes betydning for mulighetene til å skape et likvid sikringsmarked. Og videre sørger for at systemansvarlig utreder effekter for sikringsmarkedets likviditet grundig ved eventuelle endringer. Et regulert og likvid sikringsmarked er nødvendig for å få gjennomført investeringer i kraftproduksjon. Ikke minst sørger det for at alle aktører kan finne relevante motparter til transparente priser som et resultat av konkurranse.

¹ <https://app.montelnews.com/News/Story.aspx?id=1327979>

² <https://www.statnett.no/globalassets/for-aktorer-i-kraftsystemet/systemansvaret/retningslinjer-fos/systemansvaret---retningslinjer-fos--5.pdf>

³ <https://lovdata.no/forskrift/2002-05-07-448/§5>